

ÉLETMENTŐ SZŰRÉSEK

KEZÉBEN AZ EGÉSZSÉGE.
PÁR PERC AZ ÉLETÉBŐL- AZ
ÉLETÉÉRT.

Komplex Népegészségügyi Szűrések
EFOP-1.8.1-VEKOP-15-2018-00001

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A Az elmúlt évtizedekben a daganatos megbetegedések száma a világ valamennyi fejlett országában jelentősen emelkedett. A többi fejlett országhoz hasonlóan a legnagyobb népegészségügyi kihívást hazánkban is a krónikus, nem-fertőző betegségek jelentik. A szív-érrendszeri halálozást követően a daganatos megbetegedések a második leggyakoribb haláloknak számítanak, melyek az összes haláleset közel egynegyedét okozzák. Magyarországon évente mintegy 32-33 ezren veszítik életüket daganatos megbetegedésekben, jóllehet a miattuk bekövetkező halálozások egyharmada megelőzhető lenne. Azt idő előtti halálozás és ennek következtében elvesztett egészséges életévek tekintetében a daganatos betegségek a vezető helyen állnak hazánkban.

N Az orvostudomány mai állása szerint a daganatos betegségek miatti halálozás és a betegségteher csökkentésére a betegség korai felfedezése és a korán elkezdett kezelés a legígéretesebb népegészségügyi stratégia, mert a kezelés eredményessége nagymértékben függ a betegség előrehaladottságától.

É A daganatos betegség kialakulása több szakaszból álló, akár évekig elhúzódó folyamat, amely alatt egyes daganattípusok esetén lehetőség van a tünetek megjelenése előtti kimutatásra szűrővizsgálat útján.

S **Z** **S** **MIT JELENT A SZŰRÉS?**

É A szűrővizsgálat a panasz- és tünetmentes személyek időről időre megismételt vizsgálata arra alkalmas módszerrel, azzal a céllal, hogy a vizsgálat a kóros elváltozások fennállásának valószínűségét kizárja, vagy éppen feltárja.

Ü A szűrővizsgálat a magukat egészségesnek érző emberek többségétől egyfelől elkülöníti a valóban egészségeseket, azokat megnyugtatja afelől, hogy jelenleg elváltozástól nem kell tartaniuk, másfelől kiszűri a csak látszólag egészséges személyeket, akik esetében a betegség kezdeti formájában rejtve munkál. A kiszűrt pácienseket a további diagnosztikus vizsgálatra, indokolt esetben kezelésre utalja.

A Nemzeti Népegészségügyi Központ irányításával hazánkban az alábbi népegészségügyi célú szervezett szűrések valósulnak meg:

vastagbéliszűrés
emlőszűrés
méhnyakszűrés

A szűrésekkel megelőzhető betegségek mindegyikére igaz, hogy általában lassan alakulnak ki, a kezdeti időszakban nem okoznak tüneteket. Ezzel együtt hatékonyan szűrhetők, így a korai szakaszban felfedezett elváltozások jól kezelhetők, és így megelőzhető a daغانatos betegségek kialakulása.

A **vastagbéliszűrés** során a székletben található rejtett (szabad szemmel nem látható) vézést keresik. Az esetleges vézés háttérének tisztázása érdekében szükséges a vastagbél műszeres vizsgálata. Ha a vastagbél szövetében kinövés – más néven polip - található, azt azonnal el is tudják távolítani.

Az emlőrák túlnyomó többsége az 50 évesnél idősebb nőknél, a havi vézés abbamaradása utáni életkorban fordul elő, bár az úgynevezett menopauza előtti életkorban is vannak érintettek. A szűrés célja a kifejlődés kezdeti szakaszában lévő tünetmentes szöveti elváltozások kimutatása. Az **emlőszűrés** leghatékonyabb módszere a mammográfia.

Klinikai kutatásokkal alátámasztott tény, hogy a magas kockázatú HPV fertőzés és a méhnyakrák között ok-okozati összefüggés van. A HPV nagyon elterjedt: a becslések szerint életük során a nők legalább 80%-a megfertőződik vele. Szerencsére sok fertőzés magától elmúlik, ám ha tartósan fennmarad, a méhnyakrák kialakulásának kockázata meredeken emelkedik. A **méhnyakszűrés** (citológiai vizsgálat) alkalmazásával a méh alsó részének, a méhnyaknak az állapotát ellenőrzik, a sejtekben található elváltozások keresésével.

Hazánkban a szervezett szűréseken való részvétel önkéntes, tájékozott beleegyezésen alapul. Az átlagos kockázati csoportba tartozó állampolgárok meghatározott időközönként névre szóló meghívót kapnak, amelyben ismertetik a szűrés jelentőségét és azok menetét.

Vastagbélszűrésre jogosult minden, rendezett, érvényes egészségbiztosítási jogviszonnyal rendelkező 50-70 éves életkor közötti nő és férfi, akik az elmúlt két évben (pontosan 22 hónapban) nem voltak vastagbélűkrözésen, nem volt széklet immunkémiai vizsgálatuk, és akiknek nincs igazolt vastag-és végbéldaganata, illetve gyulladásos bélbetegsége.

Amennyiben Ön szűrésre jogosult és a háziorvosa csatlakozott a szervezett vastagbél-szűrési programhoz, úgy az állandó lakcímére személyre szóló meghívólevelet kap. A meghívóban az áll, hogy a páciens egységcsomag átvétele miatt keresse fel háziorvosát, akitől átveheti a mintavételhez szükséges eszközöket.

Amennyiben háziorvosa még nem csatlakozott a szervezett vastagbél-szűréshez, úgy postai úton tájékoztatólevelet kap. A levélben található igénylőlap kitöltésével lehetősége van részvételi szándékát jelezni. Lehetősége van továbbá elektronikus úton is megerősíteni a szűrővizsgálatra vonatkozó igényét a vbjelentkezes.nnk.gov.hu oldalon. Ebben az esetben a páciens egységcsomagot az állandó lakcímére postázzuk.

[Csatlakozott háziorvosok](#)

Emlőszűrésre jogosult minden, rendezett, érvényes egészségbiztosítási jogviszonnyal rendelkező 45-65 év közötti nő, aki az elmúlt 2 évben (pontosan 22 hónapban) nem járt emlőszűrésen, vagy diagnosztikus emlővizsgálaton, és akinek nincs igazolt emlődaganata vagy egyéb kizáró tényező nem áll fenn esetében. A szűrésre jogosultak két évente személyre szóló meghívót kapnak az NNK közreműködésével a lakóhelyükhöz tartozó mammográfiás központtól. A meghívólevélben szerepel a szűrés pontos helye és ideje. Nem kell külön időpontot kérni, viszont lehetősége van a levélben megadott szűrőközpont elérhetőségén keresztül másik, az Ön számára is megfelelő időpontot egyeztetni. Szervezett emlőszűrést csak az egészségügyi hatóság által kijelölt, úgynevezett Komplex Mammográfiás Központok (KMK), illetve Mammográfiás Szűrőállomások (MSZÁ) végezhetnek.

[Emlőszűrő helyek](#)

Méhnyakszűrésre jogosult minden, rendezett, érvényes egészségbiztosítási jogviszonnyal rendelkező 25-65 év közötti nő, aki az elmúlt 3 évben (pontosan 34 hónapja) nem volt méhnyakszűrésen, vagy diagnosztikus nőgyógyászati citológiai vizsgálaton és nincs igazolt méhnyakrákja, illetve egyéb kizáró tényező nem áll fenn esetében. A szűrésre jogosultak postai úton személyre szóló meghívólevelet kapnak az NNK-tól. A szűréshez szükséges mintavételt az Ön által választott nőgyógyászati szakrendelés szakorvosa, vagy a lakóhelye szerinti területi védőnő („szűrő védőnő”) végezheti el. A vizsgálatra előzetesen időpontot tudnak egyeztetni.

[Nőgyógyászati szakrendelők](#)

[Védőnő kereső](#)

A **vastagbéliszűrést** otthonában, nyugodt körülmények között pár perc alatt elvégezheti. A háziorvosától vagy postai úton átvett páciens egységcsomag tartalmazza a székletminta vételéhez szükséges eszközt. Két egymást követő napon történő székletürítés alkalmával kell kis mennyiségű székletmintát vennie, majd a tartályba helyezni azt. A 2 mintavételi tégelyt a csomagban lévő díjhiteles borítékban lehet postára adni.

Az **emlőszűrő** állomáson való bejelentkezés alkalmával a szakképzett adminisztrátor a személyi adatokon kívül néhány kérdést tesz fel a meghívott hölgy betegségeiről és a családban előforduló daganatos megbetegedésekről. A szűrés fizikális vizsgálatból - tapintással megvizsgálják az emlőket - és mammográfiából áll. A mammográfia az emlők kétirányú röntgenvizsgálata röntgensugárzással, mely alacsony sugárterhelést jelent. A szűrés az öltözőben töltött idővel, az adminisztrációval és a vizsgálattal együtt legfeljebb 20 percet vesz igénybe.

Méhnyakszűrés során, a citológiai vizsgálat alkalmával a nőgyógyász vagy a védőnő a hüvely felől a feltárt méhszájat megtekinti, s kenetet vesz a méhnyak nyálkahártyájáról. Az egész folyamat mintegy 10 percet vesz igénybe. A tárgylemezre kent kenetet fixálják és laboratóriumba juttatják, a kenetet festés után mikroszkóppal vizsgálják. A laboratóriumi vizsgálat eredményéről a szakrendelő munkatársai fogják tájékoztatni a szűrésen résztvevő hölgyet. A szűrést ajánlott menstruációt követő 10-22. napok közötti időszakban elvégezni.

A SZŰRÉSEK EREDMÉNYE LEHET:

- **NEGATÍV:** ez azt jelenti, hogy nem található semmilyen olyan elváltozás, ami további szakorvosi vizsgálatot igényel. Ez esetben a meghatározott idő elteltével újra vizsgálatra szóló meghívólevelet kap.
- **ÉRTÉKELHETETLEN:** abban az esetben, ha valamilyen technikai hiba miatt nem értékelhető az eredmény, a vizsgálatot újból el kell végezni.
- **NEMNEGATÍV:** azt jelenti, hogy valamilyen elváltozás volt kimutatható és további vizsgálatok szükségesek annak okának kiderítéséhez.

Fontos, hogy akkor is ajánlott elvégezni a tisztázó vizsgálatokat, ha Önnek semmilyen panasza sincs. A nemnegatív lelet nem jelenti rosszindulatú elváltozás meglétét, viszont segítségével felismerhető egy esetleges korai fázisban levő elváltozás, amely időben felismerve hatékonyan kezelhető. Segítségükkel megakadályozható egy rosszindulatú elváltozás kialakulása.

Vastagbéliszűrés esetében: a vérzésforrás tisztázása érdekében vastagbéltükrözést (kolonoszkópos vizsgálatot) szükséges elvégezni. Az NNK szűrő-kolonoszkópos hálózatának tagjai a minőségi feltételeknek megfelelő eszközökkel és nagy gyakorlattal rendelkező szakszeméllyel végzik el a vastagbéltükrözést. A vizsgálat elvégzésének előfeltétele a megfelelő béltisztulás elérése. Az étkezési előírások betartásával a vastagbél fala teljes mértékben áttekinthetővé válik, így a műszeres vizsgálat során a bél falán található egyes daganatmegelőző elváltozásokat rögtön el is lehet távolítani. A vastagbéltükrözés általában nem több, mint 35-40 perc, amelyből a konkrét vizsgálat 15-20 perc. A vizsgálat bódításban is kérhető.

[Endoszkópos laborok](#)

Emlőszűrés esetében: A mammográfias felvételt az úgynevezett „négy szem- elv” alapján egymástól függetlenül 2 radiológus értékeli. Véleménykülönbség vagy eltérés esetén az emlőszűrő központ a hölgyet visszahívja további vizsgálatok elvégzésére (pl. ultrahang, biopszia).

Méhnyakszűrés esetében: további klinikai diagnosztikus vizsgálatokra van szükség, amely járóbeteg ellátásban végezhető.

Legyen tudatos és jól informált egészsége érdekében!

Éljen a rendszeres szűrések lehetőségével!

Ha meghívólevelet kap a Nemzeti Népegészségügyi Központtól,
mindenképpen vegye igénybe a szűréseket!

szures.nnk.gov.hu

nnk.gov.hu

nemzetinepegeszsegugyikozpont

szures@nnk.gov.hu

nepegeszsegugyikozpont